

ಜಿಮ್ ರೂಮಿನ ಸೋಂಟದ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೇಜವೇ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ! ಹ ಹ ಹ! ನನಗೆ ಅವತ್ತು ಆಯಮ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ತುಣಿ ತುಣಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಬ್ಬಾ ಮಲಯಾಳಿಗಳು ಅದೆಷ್ಟೊಂದು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನಿತ್ಯದ ದೈನಿಕದಲ್ಲೇ ಅದೆಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎನಿಸಿತ್ತು. ನಾನದನ್ನು ನನ್ನ ಅಬ್ಬಾ ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಬೈಯುವಾಗ 'ಅವನಷ್ಟು ಬೈಯುವಾಗ ನೀನುಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ? ಬಾಯಲ್ಲೇನು ತುಣಿ ಇತ್ತಾ ಧಗಡಾನ್ವೆ!' ಎಂದು ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಇವರು ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ನಾವು ಟಾಮಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆಯುವ ಹಾಗೆ ತುಣಿ ತುಣಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಗು ಬಂತು. ಕಡೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ತುಣಿ ಎಂದರೆ ಮಲಯಾಳದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಎಂದು! ಉಫ್... ಎಂಥಾ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಭವಿಷ್ಯವೊಂದರ ಬಟ್ಟೆದಾರಿಯ ಕನಸು ಕಂಡು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೆ ಎಂದೆನಿಸಿಹೋಯಿತು.

ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರಂತೂ ನಕ್ಕೂ ನಕ್ಕೂ ಸುಸ್ತಾದರು. ನಕ್ಕು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಒಂದು ಮೌನದ ಜಾಗವನ್ನು 'ಸಾಠ್, ನೀವು ಅಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅದು ಹೇಗೆ ಕಲಿತಿದೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಚೆಂದನೆಯ ಕಥೆ ಹೇಳಿದರವರು; 'ಒಮ್ಮೆ ಈಗ ಹೇಗೆ ನಾನು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೀನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಭಾಷೆಯೂ ತುಂಬಾ ಸತಾಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಮಾರ್ನಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೋ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನಸು ಬಿತ್ತು. ಅಥವಾ ನಾನೇ ಕನಸು ಕಂಡೆ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಭಾಷೆ ಕಲಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಜೀವಂತತುವೆಲ್ಲವು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಜನರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕೇಳಿ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.. ಕನಸು ಮುಗಿಸಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದರೆ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಭಾಷೆ ಸುತ್ತದ ಒದ್ದಾಟವೆಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಭಾಷೆ ನನ್ನ ಖಾಸಾ ದೋಸ್ರಾನ ಹಾಗೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.' ಎಂದರು. ಅದು ನನಗೆ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ಕುರಿತಾದ ಕನವರಿಕೆಯ ಕನಸಂತೆ ಕಂಡು ಮತ್ತೇನೋ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಕಲಿಕೆಯ ದುರ್ಗಮ ಕಾಡ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ

ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆವ ಬೆಳಕಿನಂತೆ ಕಂಡಿತ್ತು.

60 ಪ್ರತಿಶತ ಕನ್ನಡದ ನಿಯಮ ಜಾರಿಯಾದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಯಾವ ಮಾಲುಗಳೂ ಕ್ಯಾರೇ ಎಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಬಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದಾಗ ಕುಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಏಟು ತಿಂದು ಮರುದಿನ ಗುಣವಂತನಂತೆ ಹೋಮ್ ವರ್ಕ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಮಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಂತೆ ಚಕಚಕನೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ 'ಮಂತ್ರಿ ಮಾಲ್', 'ಉಲು ಮಾಲ್', 'ಒರಾಯನ್ ಮಾಲ್' ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಭಾಳ ಭಂದವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವ ನಡೆಯನ್ನು ಖಂಡಿತಾ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ, ಅದರಹಿಂದಿನ ಕಾಳಜಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ನಾವು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗಣಿತ ಪ್ರೈಫೆಸರರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ನಾವು ಇಂಡಿಯನ್ನರು ಕುಂಡೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತುವವರೆಗೂ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ; ಮನುಷ್ಯ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ತಾನು ಒಂದು ದಂಧುಗದ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಅದು ಇನ್ನೇನು ಘಟಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಆಸೆ ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು! ಯುದ್ಧೋನ್ಮಾದದ ಧಾತು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎನಿಸಿ ದಿಗಿಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಬಾಬಾ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘಟನೆ ಹೋರಾಟಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ನಾವೇನೂ ಪಾರವನ್ನೇ ಕಲಿತಿಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳುವಾಗ ನಾನು ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಚಾವಿನಿಸಮ್ ಅಥವಾ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲ ಭಾಷಾ ಭಕ್ತಿಯ ಪರವಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಖಂಡಿತಾ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ನೆಲದ ಮನುಷ್ಯರ ನಾಡಿಮಿಡಿತ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅವರು ಲೋಕ ನೋಡುವ ಬಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕಡೆಗೂ ಮನುಷ್ಯ ಸಂವಹನ ಎಂದರೆ ಪರಸ್ಪರರು ಲೋಕ ನೋಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಚರ್ಚೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಎಲ್ಲಿದಲೋ ಬರುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ನೋಟದ ಕಣ್ಣೋಟವಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ಶಹರದ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ಈ ಶಹರಕ್ಕೊಂದು ಭಾಷೆಯಿದೆಯೇ? ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬದುಕನ್ನು ಅರಸಿ ಅದೆಷ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾಗಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮುಗುಮುಗುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿತಾ ಹೇರುತ್ತಿಲ್ಲ ಇವತ್ತಿನ ವಿಶ್ವದ ಸಕಲೋದೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ

ಸಿಗುವ ಕಾಸಿಕ್ ಕನ್ನಮೆರಿಸಮ್ಮಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಝಗಮಗ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯೇ ಶಹರಗಳ ಹೊಸ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿರುವ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ, ಪೋಷಕರೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತರೆ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ ಮಣ್ಣು ಮೊದ್ದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿ ಎಂದು ಕಾನ್ಸಂಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಅನ್ನದ ಭಾಷೆಯಾಗುವುದೇನೂ ಬೇಡ ಅಷ್ಟಿತೆಯ ಭಾಷೆಯಾದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಮ್ನಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಲಸಮಲೋಗದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯದಿರುವುದು ತಪ್ಪಾ ಅಥವಾ ಕಲಿಯಿರಿ ಎಂದು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಭಾಷಾಭಕ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ನಡೆಯಿರುವುದು ತಪ್ಪಾ ಎಂದು ಯಾರ ತಪ್ಪು ಯಾರ ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇವು ಕೂಗುಮಾರಿಗಳಂತೆ ಒದರಿಕೊಳ್ಳುವ ನ್ಯೂಸ್ ಚಾನಲ್ಲಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ನಡುವೆ ದಾರಿ ಹುಡುಕುವ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಾಬಿಂದುಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಏನೋ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ! ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಬದುಕು ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಂತೆ, ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಬಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದು.

ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಪರಿಚಯವಾದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಸಿ ದಡಬಡಾಯಿಸಿ ಹೊರಟು ನಿಂತರು. ನಾನು ಯಾಕೆಷ್ಟು ಅವಸರ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. 'ಇಲ್ಲ ಬ್ರದರ್'. ನಾನು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬಂದವನು. ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಕನ್ನಡವೋ ಹಾಗೆ ನಮಗೂ ಒಂದು ನಮ್ಮದೇ ಭಾಷೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮನೇಲಿ ಯಾರೂ ಮಾತಾಡಲ್ಲ. ಆ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದ ಕೊನೆಯ ತಂತು ನಮ್ಮ ಮುತ್ತಜ್ಜಿ ಈಗ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲೇಬೇಕು' ಎಂದರು. ನನಗೆ ದಿಗಿಲಾಯಿತು. ಭಾಷೆ ಹೊರಟರೆ ಭಾಷೆ ಅಷ್ಟೇ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೊಳಗೆ ಇದ್ದ ಬದುಕಿನ ಜ್ಞಾನವೇ ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನಿಸಿತು. ಭೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದು 'ಇನ್ನೂ ನಂಗೆ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿಲ್' ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಯೊಬ್ಬ 'ನಿನ್ನ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರೇಮ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯೂ ಸಾಯೋದಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೊಸ ರೂಪಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ವಾದಿಸಿದ. ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವುದು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕುವ ಮನುಷ್ಯರ ಭಾವಲೋಕದ ಪ್ರವೇಶ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಣಿಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಭಾಷೆ ಬದುಕು ಎರಡೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ■

